

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VIII. Historica ad quem modum excerptenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

- Inferium vinum.
- Injuriarum obliuio.
- Imaginatio vis maxima.
- Imagines Imperatorum olim quanti ferent.
- Inequalitas in orbæ maxima.
- Iudicium temerarium quomodo frenandum.
- Impedimenta profectus in virtute.
- Iocare, aut ræce, cum ueris.
- Iudicii humani contemptus.
- Èc. Èc.

FAVST. Sed nunquid inter Lemmata censebas jam supra iudicium temerarium, quod modò inter Adversaria collocasti? Eyo e. Nihil piaculi hoc est: idem & inter Lemmata, & inter Adversaria, & inter Historica referri potest. Ad Lemmata spectat, cum rei auctores breviter annotantur. Idem Adversariis inferendum, cum diductior accedit explanatio. Idem ad Historica pertinet, cum rei gesta series narratur, aut certe subnotatur, quis scriptorum eam narret. Et ut omni religione te solvam, nihil esse erroris scias, Adversariis inscribere, quod ad Historica videatur pertinere, modò inscribatur: index ditimet controversiam. Iudicium hic subinde hallucinatur, parum refert. Modò tui armeni pecus sit; de stabulo non litigeris. Sed ut in paradigmatè hujus indicis quinque characterum exempla sint, prout cœpimus, vide initium etiam sequentis elementi.

- Larvata funera.
- Lucar.
- Laticlavii.
- Luctus, in honoris demon.
- Litteræ breves.
- Lua.
- Littera lepori infuta.
- Liber vita.
- Locus non facit sanctum.
- Linum Indicum.
- Lararia.
- Laterna surda.
- Èc. Èc.

Hæc omnia, quod sapius jam monui, in exemplum monstro. Tu alios, atque alios tibi titulos para. Habes indicem Adversariorum. Faciamus gradum ad Historica, quorum tibi paradigmata paucis exhibebo.

CAPUT VIII.

HISTORICA ad quem modum excerpenda.

Tertia classis, Historica, & que in eam classem sunt inferenda.

Hic classi tertiæ nomen dedimus, HISTORICA. Quidquid igitur ad historiam sacram, profanam, veterem, novam, Latiam, Græcam, barbaram spectat, in hanc classem excerpendum est; sive id fusiùs, & verbum è verbo placeat exscribere, sive historiam brevissimè notare consilius videatur. Utriusque modi exempla subjiciam, tam historiam breviter notatam, quam integrè descriptam. Hic autem obvia sumo, & quæ priùs oculos manusque occupant.

FORTUNÆ LUDIBRIVM Alvarus Luna. Hic ab humili fortunâ ad summum pervenit: in præceptis eum ambitio dedit. Nihil ad regnum præter nomen deerat. Tandem bona ejus omnia occupata, ipse Majestatis damnatus, mulâ ad supplicii locum vectus est. In medio foro theatrum, in eo crux alta, & geminæ faces, tapete substrato. Luna conscendens locum, crucem veneratus, annulum signatorium & galerum amanuensis puero dedit: proximæ felicitatis cum præsentis fortunâ comparatio, inimicis etiam lacrymas excusserat. Erat uncus ferreus sublimi ligno confixus. Rogat carnificem, & quem in usum paratus esset? Ille, ut se junctum à trunco caput imponatur. Subdit Alvarus: Post mortem de corpore facito, quod lubet. Viro forti mors turpis esse non po-

Viro forti mors turpis.

A test, nec immatura. Simul dilorticatis tunicis inreperide caput securi subjecit, anno 1453. III. Nonas Julii. * Triginta annos ita in aulâ dominatus est, ut nihil nec majoris nec minoris rei, nisi eo arbitro gereretur; ita ut nec Joannes III. Rex Castellæ vestem mutaret eo non consilio. Truncus in theatro relictus, pelvi juxta postâ ad colligendam stipem, quâ sepeliretur homo paulò antè regibus potentia exaquandus. Sic res humane variant. Alvarus prioribus annis varem consuluit: prædictum est, Cadahalsum exitio fore. Est oppidum hujus nominis in Hispaniâ, quod semper vitavit Luna, & significat etiam ferale theatrum, quod vitare non potuit. Joana Mariana l. 22. Rerum Hispan. c. 13. mihi pag. 47. De Comite Essexio in Angliâ Jul. Cæsar Bulengerus lib. 11. Rerum Gallicarum, mihi pag. 335. Bitonius capite plexus in Galliâ; eventus miri. Idem pag. 339. & seqq.

De similibus fortunæ ludibriis innumera profus excerpit. Ante diem clauso componat vesper olympo, quàm hæc omnia recitem. Postum ego his talibus hominibus theatrum ingens implere, & adornare scenam amplissimam è tot tamque variis tragœdiis. Fac initium excerpenti, Faustine, & experieris, quàm crebra sint in omni historiâ hæc fortunæ crepitacula. Sed en etiam paradigma historiarum quas brevissimè annotavi.

TRANSYGÆ CRUCIFIXI, & elephantibus substrati, proterendi. Valer. l. 2. c. 2. Auctor passim obvius est, ideo rem paucis notavi. Hoc autem historia veteris est; addo recentioris.

NEBULÆ DULCARIÆ missæ juveni, sed venenatæ; & qui mortem evaserit. Sodalis Parthenius, l. 2. cap. 8. pag. 317. liber in manibus est.

INVENTIO QUANTI SIT, Christophori Columbi ovum monstrabit. Lipsius l. 1. Antiquarum lectionum, initio. De Archimede hic plura, pag. 143. & 145. Addo fusiùs notatum.

FAUSTI VITES. Convivas habuit infaustus ille Faustus multos amicorum. Petierunt hi, vites uvis prægnantes sibi repræsentaret in mensâ, quamvis putarint brumæ tempore ab uvis tam alieno, id fieri non posse. Nec tamen difficilis fuit magus persuasus. Vites igitur præstigiis è mensâ evocat racemis vegrandibus plenas. Priùs tamen eam omnibus edicit legem, ut alto silentio expectent, dum jubeantur uvas carpere. Omnes se legi obtemperaturos recipiunt. Mox infamis artifex, incantamentis carminum ita oculos appotat turbæ præstrinxit, ut illis tot botri miræ magnitudinis, & succo maturo pleni apparerent, quot eorum mensa numerabat. Omnes ergo in gulam hanc avidissimi, jamque non nihil sitibundi è temulentia, suum quisque cultrum ad uvam sibi proximam apponit, dum modimperator Faustus jubeat secare. Natant omnium dentes salivâ, & in altissimam hanc voluptatem pruriunt. Hoc situ aliquamdiu tenentur; ingens omnium expectatio: dum cultro jugulent jam captam prædam. Tandem formosissima vitis evanescit & in fumum abit. Illi nebulâ magicâ jam dispulsâ, visi sunt singuli suum quisque tenere nasum appposito cultello jam jam pro uvâ secandum. Quod si quis immemor præcepti aut contemptor, botrum sibi delinatum præserindere voluisset, nasum sibi joctilari vulnere præcussisset. Hic omnium risus, & indignatio.

Hoc totum excerpit, sed meis verbis. Vide Simonem Majolum part. 2. Canic. Joachimum Camerarium in Horis Subseciv. cap. 70. Ad has Fausti vites, historiam refero nobilissimam, de Auxentio, qui à Licinio Imperatore jussus, aut Baccho uvam ponere, aut militarem zonam solvere, ac facessere; ille nihil cunctatus zonam liberrimè solvit, Christum confessus. Suidas id fuscè narrat, voce, Auxentius, pag. 156. Addo breviter enotata.

BOMBARDA HOMINE ONVSTA. Massjus de Didaco Mesquira l. 9. Hist. Indicæ pag. 259. vide Lipsium in Poliorceticâ analactis.

LIBE-

LIBERALITAS IN PAVPERES. Hic historiarum mare est, quod ingredi non vacat. Auctores quàm plurimos consignavi, qui narratu & fide dignas historias de elemosynis scripserunt. Unicuique Valerianus Leuchtius 99. capita in Viridario Regio, idiome vernaculo in hanc rem posteris cum curâ excerpserunt.

VINDICTA DIVINA. Hic pæne diffusius se mare offert: non ingredior. Historias pæne innumeras hujus thematis selegi, auctoribus sedulo notatis. Nimirum in omne flagitium ultio divina vigilat. Nec ferè ullum est scelus, quod non à tergo & è vestigio sua sequatur Nemesis. Sed miscemus hic historiam fusiùs excerptam, velut testem tertium.

VORACITAS UGOCIONIS * FAGIOLANI. Cùm in urbem Lucam properaret Ugocio, ut Castrucium, quem in vinculis habebat, securi ferendum objiceret, prændenti nuntiatum est, à Pisanis arma esse correpta. At ille tamquam incertus, & parùm verus esset nuntius, prændium continuavit. Adest alter & tertius, Pisis res perditas, Lucenses quoque ad arma convolasse, carcerem effugisse, Castrucium è vinculis eduxisse, & principem civitatis salutasse. Ugocio comploratis rebus cum prætoriano milite ad Canem Scaligerum Veronam confugit; non sine honore atque benevolentia recipitur, & multos dies lautè habetur. In convivio fortè mentionem facit Scaliger edonum & gulonum; cùm gloriabundus subjungit Ugocio, se juvenem quatuor albes capos, totidem perdices affas, hædi clunes, infarctum vituli pectus, præter salamentia cetera, unâ in cenâ absumpsisse.

Dii salem terris averte pestem.

Aderat tum & audiebat vit ingeniosus & saltus, Petrus Navus, qui gloriantem Fagiolanum faceret rangens: Non est mirum, inquit, hæc à te juvene absumpta, cùm senex & invalidis dentibus duas urbes integras prændio consumpseris. Nam fama erat Ugocionem, si à prændio citiùs temperare voluisset, facile duas urbes, Lucam & Pisas, servaturum fuisse. Vide Jovium l. 1.

De tam strenuis comedonibus, manduconibus, potatoribus infinita seges historiarum est. Selectiores diversas, hoc ipso loco notavi. Egregium illud & certum epiphonematis loco addamus.

Femina Syra nobilis & locuples, tam tetra & prodigiosa ingluvie laborabat, ut in singulos dies triginta gallinas devoraret, nec tamen insaturabilem appetentiam sedaret; alias triginta devoratura, si apponeretur. Dixisses eam quò plus ingereret, eò vehementiùs esurire. Portentum famis, & quod pæne superet Eriichthonis gulam. Ita paulatim accisæ opes, & in rem escariam exhausti loculi. Cognati esuritionis tam sumptuosâ miserati, beatum Macedonium virum sanctissimum conveniunt, & ejus auxilium implorant in femina tam malignam famem. Macedonius morbum precibus & herustu fontanæ, quam cruce signaverat, porrecto ita curavit, ut effreni appetitione jam pulsâ, gallinæ particula in alimoniam quotidianam sufficeret. Theodoretus c. 14. de B. Macedonio, pag. 824. apud Rosveid.

Alia glutonum & popinorum miracula facile observabis, si excerpte cœperis. Addo triplex, ut cœperam, paradigma historiarum succinctè transcriptarum, & *Historiarum* indicem propono.

FLAMMÆ SANCTORVM REVERENTES. De S. Marmerto Gregorius Turonensis l. 2. Hist. Francorum, c. 36. fine. De sancto Germano & aliis, Beda l. 1. Hist. Anglorum c. 19. & l. 3. c. 10. 16. 17. De S. Theclâ in igne illasâ, Baron. tom. 1. an. 47. ab initio, pluribus numeris. De S. Polycarpo, idem, tom. 2. an. 167. n. 3. & seqq. De libris sacris per subitos imbres rogo subtrahentis, idem tomo 2. an. 393. n. 38. Auctores & historias hujus thematis innumeras, sed breviter excerpti. Nimirum quàm prolixum sit, texere catalogum de sanctissimis

A hominibus, Clemente, Ancyrano, Constantio, Faustino & Jovita, Brictio, Modoaldo, Pontio, Francisco de Paulâ, Pergentino & Laurentino, Simplicio, Bonifacio, Cyrillo, Zenobio, Apollinari, Mamarce, Miniate, Sabâ, Heleno, Marcello, Copres, Apellen, Crispino & Crispiniano, &c. De Agnete, Julianâ, Ducia, Kungeunde, Austrebertâ, Christina, Rufina & Secunda, Menodorâ, Nymphodorâ, Metrodorâ, Theogniâ, Zenobiâ; horum omnium & plurium aliorum, pæne reverentes fuerunt flammæ. Surium, Lippeloo, Haræum consule, & tot historias dicti thematis invenies, quot hic nomina cernis. Ad aliud.

OPERTA OMNIA TANDEM APERIANTUR. Ibyci grues; Bessi homicidium, &c. De hoc omnium optimè ac fuse Deleius tom. 2. Adagiorum sacrorum pag. 440. Cornelius à Lapide, in c. 21. Deuter. pag. 108. Agrum viduâ ab Eudociâ Imperatrice iniquè ademptum, tandem pænituit, Spondanus an. 438. De Comite innocente damnato & necato, idem an. 996. n. 3. Mitto cetera.

GVLÆ VICTORIA. Serapion Sindonites: Hominem, ajebat, tres perniciosi feneratoros exagitant; Avaritia, Fornicatio, Gula: cùm à prioribus jam liber est, tyrannidem Gula vix unquam penitus vadit. Historiam fusiùs narrat Palladius cap. 83. med. apud Rosveidum, pag. 761. Sub eodem hoc titulo in mea *Historia* excerpti quàm plurima, quod meo Indici credo, qui paginas mihi diversas nominat, in quibus historia illæ contractiùs pleræque sunt perscriptæ. Ipsum ergo Indicem saltem per transennam inspiciamus.

Tres perniciosi feneratoros hominem exagitant, Avaritia, Fornicatio, Gula.

CAPVT IX.

HISTORICORVM index qui ordinandus.

Index trigeminus, in *Leemata* nimirum, in *Adversaria*, & in *Historica* faciendus, comòdè chartaceo volumine unico comprehendi potest. Nisi quis illum malit in duos aut tres distinctos libros dividere, & cuius characteri liberaliter pagellas plures assignare. Id tuo, Faustine, aliorumque arbitratui permitto. Tu hoc unum naximè cura, ut titulum seu *Leematis*, seu *Adversarii*, sive *Historici* inscribendum cum iudicio formes, id follester considerando, quid in eâ re, quam excerpturus es, cardo, aut caput; quid notius aut ignotius sit. Exempli causâ. Excerptum est quippiam in *Historica* de incredibili divina gratia incremento. Tu imperitè proliùs & absurdè feceris, si hunc titulum vel ad characterem D. vel ad I. retuleris hoc modo: *Incrementum incredibile divine gratia*, aut hoc modo: *Divina gratia incredibile incrementum*. Rectiùs facies atque peritiùs, si eum ad elementum G. revocaris, hoc modo: *Gratia divina incredibile incrementum*. In hoc namque titulo caput rei est *Gratia*. Eodem sanè modo sit excerptum istud: *Afferem vel tabulam cavarunt genua creberrimè submissa*. Hanc tu historiam non ad Indicis characterem A. nec ad C. nec ad S. vel T. sed ad G. reduces, hic enim res princeps, *Genua*. Ignosce, quòd te velur bimulum, aut trimulum puerulum ad litteras colligendas revocem. Jam supra dixi, hæc sacra aliter non constare.

Occurrit hic, quod Hispanus, vir Religiosus, memoria prodidit: Notum est, inquit, Ramirum Hispaniæ regem in suos proceres eò saxisse, ut quosdam illorum in campanâ circum suspenderet; alios autem ad id spectaculi eo nomine evocatos, ut campanam illam admirabilem, novam viderent. Hanc historiolum quo titulo in tua *Historica* excerptes? Ego eam in elemento C. pendit collocarem hoc modo: *Campana mirabilis Ramiri*. Nam vox *Campana*, faciliùs tibi occurreret quam *Ramirus*. Confirmo quod dixi: *Carrilus* poetaster pessimus, Alexandri Macedonis bella describere præfidenter aggressus est. Cum eo, regem sic pactum ferunt, ut pro singulis

Indicis Historiarum modus designatur.

Ramirus Hispaniæ rex proceres in campanâ circum suspendit.